

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

Z Á P I S

ze 13. schůze
zahraničního výboru
konané 6. října 2022

Přítomni: poslankyně E. Decroix, J. Levko, B. Urbanová, poslanci J. Bašta, P. Beitl, R. Bělou, M. Benda, J. Bžoch, J. Kobza, O. Lochman, H. Okamura, K. Rais, M. Ratiborský, J. Strýček, M. Ženíšek

Omluveni: poslankyně J. Pokorná Jermanová, poslanci O. Benešík, J. Horák, T. Kohoutek,

Př. M. Ženíšek zahájil schůzi v 9.00 hodin. Navrhl, aby ověřovatelem schůze byl posl. J. Bžoch, s čímž poslanci souhlasili.

Posl. J. Kobza navrhl do pořadu schůze zařadit bod s názvem Žádost vládě ČR o zasazení se o propuštění arménských zajatců zadržovaných v Ázerbájdžánu.

Př. M. Ženíšek navrhl, vzhledem k časovému prostoru, projednat navrhovaný bod na příštím zasedání výboru.

Posl. J. Kobza – bylo by vhodné využít přítomnosti státníků na právě probíhající summitu Evropského politického společenství v Praze a načasovat předání usnesení vládě co nejdříve.

Posl. M. Benda – přimlouvá se za návrh, je důležitý.

Př. M. Ženíšek dal hlasovat o programu schůze včetně nově zařazeného třetího bodu.

Poslanci takto upravený návrh pořadu schůze schválili /*hlasování 14-0-0*/

NÁVRH POŘADU SCHŮZE:

9.00 hodin

1. Informace Ministerstva zahraničních věcí k činnosti České republiky v Radě OSN pro lidská práva.
uvede: **Jan Lipavský**, ministr zahraničních věcí
JUDr. Martin Smolek, Ph.D., náměstek ministra pro řízení sekce právní a konzulární
Ing. David Červenka, ředitel odboru lidských práv a transformační politiky
zpravodaj: posl. Marek Benda
2. Vládní návrh zákona o omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaných v mezinárodních vztazích (sankční zákon) /sněmovní tisk 256/
uvede: **Jan Lipavský**, ministr zahraničních věcí
JUDr. Martin Smolek, Ph.D., náměstek ministra pro řízení sekce právní a konzulární
zpravodaj: posl. Marek Ženíšek
3. Žádost vládě ČR o zasazení se o propuštění arménských zajatců zadržovaných v Ázerbájdžánu
uvede: **Jan Lipavský**, ministr zahraničních věcí
zpravodaj: posl. Jiří Kobza
4. Návrh termínu a pořadu příští schůze
5. Sdělení předsedy
6. Různé

1. **Informace Ministerstva zahraničních věcí k činnosti České republiky v Radě OSN pro lidská práva**

Př. M. Ženíšek - poslanci obdrželi podkladové materiály Ministerstva zahraničních věcí a návrh usnesení.

Ministr zahraničních věcí Jan Lipavský – členství České republiky v Radě pro lidská práva OSN, která sídlí v Ženevě, je jedním z mediálně nejviditelnějších počinů, který česká zahraniční politika u mezinárodních organizací má. ČR nahradila Ruskou federaci poté, co byla vyloučena z Rady pro lidská práva v letošním roce. Kandidujeme na předsednictví Rady pro lidská práva na příští rok. ČR je i díky předsednictví Rady EU v tuto chvíli lídrem za Evropskou unii. V Radě pro lidská práva se aktuálně řeší několik témat:

1. ČR v Radě pro lidská práva systematicky poukazuje na porušování lidských práv v důsledku ruské agrese vůči Ukrajině. Existuje dialog států s vyšetřovací komisí, kterou Rada zřídila v květnu letošního roku, kde nezávislí experti znovu potvrdili informace o zločinech, kterých se ruská strana na Ukrajině dopouští. Uvažuje se nad myšlenkou zřídit zvláštní tribunál, který by vyšetřil tyto zločiny.

2. Další významné téma, které ČR řeší v Radě pro lidská práva, je lidskoprávní situace v Rusku, která byla špatná už před vypuknutím agrese vůči Ukrajině. V Rusku je viditelné zhoršení v této oblasti. ČR se snaží o schválení rezoluce, kterou by byl zřízen Zvláštní zpravodaj OSN pro lidsko-právní situaci v Rusku.

3. Lidsko-právní situace v Číně je další důležitou oblastí. Bývalá vysoká komisařka OSN Michelle Bachelet zveřejnila 31. srpna zprávu, která poprvé pod hlavičkou OSN pojmenovává porušování lidských práv v oblasti Sin-ťiang, jako podezření ze spáchání zločinů proti lidskosti. ČR podporuje návrh rozhodnutí, kterým by se příští zasedání Rady pro lidská práva v březnu 2023 věnovalo právě tomuto tématu. Čína má však velmi silné slovo v OSN. Je schopna utvářet koalici států, která takovou debatu blokuje.

V Radě pro lidská práva existuje ještě dalších přibližně 40 iniciativ, jako třeba otázka Afghánistánu, zvláštního zpravodaje pro Burundi, lidsko-právní komise v Etiopii. Jsou navrhovány i iniciativy států, které ČR z principu nepodporuje, např. Rezoluce Kuby o žoldácích atd.

Během zasedání je předkládána řada společných projevů. Členské státy se sdružují, aby společně zazněl jeden projev, který má podporu. ČR se připojila ke společnému prohlášení k rovné participaci na politických a veřejných záležitostech 63 států. ČR společně se Slovenskem a Rakouskem, za podpory Izraele, vydaly společné prohlášení k antisemitizmu.

Systém OSN funguje tak, že v rámci regionálních skupin se kandiduje na předsednické posty. ČR je součástí východoevropské regionální skupiny. V tuto chvíli je ČR jedinou kandidátskou zemí na předsednický post Rady. V případě, že se ČR stane předsednickou zemí, bude mít možnost ovlivňovat agendu Rady.

Př. M. Ženíšek – pokud jde o podporu předsednictví ČR, které země ČR podporují?

Zpravodaj M. Benda – o Mezinárodním trestním soudu (ICC) má dlouhodobé pochybnosti. Není správné zapojovat jeho činnost do války na Ukrajině. Jak se dá odhadnout hlasování v OSN k Číně a Sin-ťiang? Jaké jsou poměry sil?

Ministr zahraničních věcí Jan Lipavský – u mimořádného tribunálu a OSN je nepravděpodobné že by k tomu mohlo dojít. Jednou z možností je udělat mimořádný tribunál dohodou s mezinárodní organizací, než konstruovat celou mezinárodní smlouvu mezi účastníky. OSN teoreticky patří do skupiny mezinárodních organizací, se kterou by se to dalo provést.

Ředitel odboru lidských práv a transformační politiky Ing. David Červenka – Rada pro lidská práva je volený orgán, který má 47 členů OSN. Víme o státech, které budou podporovat rezoluci k Číně a Sin-ťiang, víme i o těch, které ji nebudou podporovat. Pořád je asi 1/3 zemí, u které nevíme, jak budou hlasovat.

Obecná rozprava – bez diskuse

Podrobná rozprava - zpravodaj M. Benda připomněl, že původním záměrem bylo projednávání dalších rezolucí na Valném shromáždění OSN ke státu Izrael. Toto projednávání bylo po domluvě přeloženo na příští jednání výboru. Navrhl usnesení, které bylo poslanci přijato /usn. č. 59, hlasování 15-0-0 je zachyceno v příloze/.

Po úvodním vystoupení ministra zahraničních věcí Jana Lipavského, po zpravodajské zprávě poslance Marka Bendy a po rozpravě

zahraniční výbor

b e r e n a v ě d o m í informaci ministra zahraničních věcí.

2. Vládní návrh zákona o omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaných v mezinárodních vztazích (sankční zákon) /sněmovní tisk 256/

Př. M. Ženíšek – sankční zákon prošel minulý týden druhým čtením. Poslanci obdrželi pozměňovací návrhy, přijaté během druhého čtení a návrh usnesení zahraničního výboru. Pozměňovací návrhy pochází z ústavně-právního výboru, mají charakter korekce právní formulace.

Ministr zahraničních věcí Jan Lipavský – poděkoval všem, kteří se podíleli na prosazování návrhu zákona. Debata ústavně-právního výboru proběhla dobře. Dobře fungovala i spolupráce na odborné úrovni mezi poslanci a MZV. Díky patří i opozici za konstruktivní a pracovní přístup. Zákon je připraven, aby šel do třetího čtení.

Zpravodaj M. Ženíšek – nastala shoda jak mezi koalicí a opozicí, tak i mezi výbory. Pozměňovací návrhy jsou ve shodě s předkladatelem (MZV).

Obecná rozprava - posl. M. Benda – návrhy ÚPV se snaží v některých věcech zpřesnit a zvýšit ochranu před zařazením do sankčního seznamu a možnost se proti tomu efektivně bránit. Je správné, aby sankční seznam existoval, ale musí existovat i nějaký prostor, jak se dovolat práva. ČR jde jinou cestou než řada jiných států, které to nechávají na úřednických rozhodnutích. V ČR se směřuje cestou, že odpovědnost ponese vláda. Doporučil, aby byl návrh jako celek schválen.

Podrobná rozprava – zpravodaj M. Ženíšek – navrhl usnesení, které bylo poslanci přijato /usn. č. 60, hlasování 15-0-0 je zachyceno v příloze/.

Zahraniční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR jako garanční výbor po projednání návrhu zákona po druhém čtení

I. d o p o r u č u j e Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR hlasovat ve třetím čtení o návrzích podaných k návrhu zákona (podle sněmovního tisku 256/4) v následujícím pořadí:

1. návrhy legislativně technických úprav podle § 95 odst. 2 JŘ přednesené ve třetím čtení (*budou-li v rozpravě ve třetím čtení předneseny*)
2. pozměňovací návrhy 1.- 11., en bloc jedním hlasováním
3. návrh zákona jako celek;

II. z a u j í m á následující stanoviska k jednotlivým předloženým návrhům:

pozměňovací návrhy 1.- 11.   **doporučuje**
návrh zákona jako celek   **doporučuje;**

III. p o v ě ř u j e zpravodaje výboru, aby ve spolupráci s navrhovatelem a legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny popřípadě navrhl i další nezbytné úpravy podle § 95 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny;

IV. p o v ě ř u j e zpravodaje výboru, aby na schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve třetím čtení návrhu zákona přednášel stanoviska výboru;

V. p o v ě ř u j e předsedu výboru, aby předložil toto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny.

3. **Žádost vládě ČR o zasazení se o propuštění arménských zajatců zadržovaných v Ázerbájdžánu**

Zpravodaj J. Kobza - po válce o Náhorní Karabach řada zajatců zůstala nadále v ázerbajdžánském vězení a postupně tento počet z 300 byl snižován na současných 33 zajatců. 12. září tohoto roku zahájil Ázerbájdžán útok na Arménii ze sedmi směrů podél celé východní hranice. Z této války, kde bylo podle arménských zdrojů 500 padlých, má Ázerbájdžán dalších 20 zajatců. Jedná se celkově o 53 osob, o kterých se ví. Neví se, kolik osob je zadržováno doopravdy. Je to aktuální a bolestivá záležitost. Podmínky v ázerbajdžánských vězeních nejsou dobré. Je naší povinností se zasadit o propuštění těchto zajatců co nejdříve. Poradce viceprezidentky Ázerbájdžánu, kterého přijímal v květnu tohoto roku, naznačoval, že se jedná o výměnu. Chtějí od Arménie získat mapy minových polí, za které by propustili zajatce. To se nestalo, proto bychom měli využít přítomnosti světových lídrů v ČR k tlaku na Ázerbájdžán, aby arménské zajatce propustil. Mohla by proběhnout jednání s Francouzi, nebo Italy, kde jsou velké arménské komunity. Francie byla jedna z prvních, která vyhlásila popírání arménské genocidy v Turecku za nezákonné. Vláda ČR bude mít příští dva dny více možností, jak na Ázerbájdžán zatlačit.

Obecná rozprava - ministr zahraničních věcí Jan Lipavský – v tuto chvíli probíhá v Praze summit Evropského politického společenství, schází se tu 44 státníků, aby spolu diskutovali otázky bezpečnosti. Jsou zde i představitelé Ázerbájdžánu a Arménie, kteří se tady potkají. ČR usiluje o mírové řešení, podporuje mírové procesy, které jsou v této oblasti nastaveny od devadesátých let. Klíčovou roli v Minském procesu OBSE hrálo Rusko, které momentálně není partnerem. ČR opakovaně nastoluje otázky spojené s válečným konfliktem a v případě Ázerbájdžánu mluví o humanitárním právu a žádá o propuštění zadržovaných Arménů. Ázerbájdžán zadržovaným osobám nepřiznává status válečných zajatců. ČR komunikuje se všemi zeměmi v regionu a snaží se mít vyrovnané vztahy.

Posl. M. Benda – situace je složitá. ČR měla vždy poměrně blízko k Arménii z historických

důvodů. Musíme se nějakým způsobem pokoušet o řešení. Není si jistý, jestli má být v usnesení přesný počet zadržovaných Arménů. Ázerbájdžánská strana zpochybňuje, kdo je válečný zajatec a kdo zločinec.

Zpravodaj J. Kobza – je si vědom složitosti a historické komplexnosti konfliktu. Proto se zaměřil na partikulární problém. Nechce řešit další okolnosti vztahu Ázerbájdžánu a Arménie, to je pro vězně irelevantní. Místo „53“ navrhuje dát slovo „všech“.

Př. M. Ženíšek – navrhnul nechat číslo. Problém vidí ve slově „zasadila“, ale po konzultaci s ministrem s tím souhlasí.

Podrobná rozprava – zpravodaj J. Kobza navrhl usnesení, které poslanci vzápětí přijali /usn. č. 61, hlasování 12-0-0 je zachyceno v příloze/.

Po zpravodajské zprávě poslance Jiřího Kobzy, po vystoupení ministra zahraničních věcí Jana Lipavského a po zprávě

zahraniční výbor

ž á d á vládu České republiky, aby se zasadila o propuštění 53 Arménů zadržovaných v Ázerbájdžánu po válce o Náhorní Karabach a po útoku Ázerbájdžánu proti Arménii, který započal 12. září 2022.

4. Návrh termínu a pořadu příští schůze

Př. M. Ženíšek - další schůze zahraničního výboru se uskuteční ve čtvrtek 3. listopadu od 9.00 hodin. V případě potřeby bude svolána dřív. V listopadu by se mohly probrat souhrnné informace od zpravodajských služeb o aktuální situaci na Ukrajině.

Posl. M. Benda – nejen Ukrajina, ale i uprchlická tematika obecně.

Posl. P. Beitl – probrat by se měla i situace v Sahelu.

Posl. J. Kobza – výbor by měl požádat i o informace ohledně Náhorního Karabachu.

Př. M. Ženíšek – dalším bodem schůze bude taky projednání kapitoly MZV rozpočtu. V minulosti byl zpravodajem posl. Beitl, zůstane i tento rok.

5. Sdělení předsedy

Př. M. Ženíšek – podepsal spolu s dalšími předsedy zahraničních výborů států EU stanovisko k pseudoreferendum na dočasně okupovaných územích Ukrajiny. Lze si jej přečíst na webových stránkách výboru.

4. října proběhlo přijetí albánské delegace výboru pro evropskou integraci.

Dne 29. září uskutečnila tříčlenná delegace zahraničního výboru pracovní cestu do Kosova, a to jako doprovod ministra zahraničních věcí Jana Lipavského. Delegace měla oddělená jednání s předsedou kosovského parlamentu, tammím zahraničním výborem, výborem pro evropskou integraci a skupinou přátel Kosovo - ČR. Na závěr dne se poslanci přidali k ministru Lipavskému, aby společně diskutovali aktuální zahraničně-politická témata s představiteli kosovské mládeže, tzv. Mladými evropskými ambasadory.

6. Různé

Posl. R. Bělor - 23. listopadu ve 14 hodin pořádá podvýbor pro styky s krajany seminář na půdě Poslanecké sněmovny. Na semináři budou prezentovány výsledky výzkumného projektu s názvem Nové přístupy ke koordinaci krajanské problematiky. Poslanci obdrží písemné pozvání.

Posl. E. Decroix – pozvánka na setkání s ujugurskou menšinou, které se bude konat v pondělí 10. října od 13 hodin.

Schůze skončila v 9.50 hodin.

Zapsala: Mgr. Miriama Štrbová

Mgr. Jaroslav B ž o ch v. r.
ověřovatel výboru

PhDr. Marek Ž e n í š e k, Ph.D. v. r.
předseda výboru